

Силабус
вибіркової освітньої компоненти
Основи безбар'єрності в освіті
2025-2026 навчальний рік

Освітня програма «Середня освіта (Мова та література (англійська))»
Спеціальність 014 Середня освіта (Мова та література (англійська))
Рівень вищої освіти другий (магістерський)

Викладач (і)	Линдіна Євгенія Юріївна
Посилання на сайт	https://bdpu.org.ua/teachers/lyndina-yevgeniya-yuriyivna/
Контактний тел.	+380502203014
Е-mail викладача:	evgeniyalyndina.bgpu@gmail.com
Графік консультацій	середа 13.00

Обсяг курсу на поточний навчальний рік:

Кількість кредитів/ годин	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	звітність
5/150	20	20	110	залік

Семестр: осінній/весняний

Мова навчання: українська

Ключові слова: безбар'єрність, середовище, особливі освітні потреби.

Мета курсу: формування у здобувачів комплексного розуміння концепцій, принципів та найкращих практик безбар'єрної освіти.

Предмет курсу – вивчення теоретичних основ, методологічних засад і практичних аспектів реалізації безбар'єрної освіти.

Компетентності та програмні результати навчання:

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі вищої освіти повинні набути таких **компетентностей**:

ЗК 5. Здатність до міжособистісної взаємодії та роботи в команді, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня.

ЗК 8. Здатність забезпечувати функціонування безпечного та інклюзивного освітнього середовища, працювати на постконфліктних/деокупованих територіях; керувати власним психоемоційним станом у ході освітньої і професійної діяльності; формувати у здобувачів освіти культуру здорового й безпечного способу життя та дотримуватись самому.

ЗК 9. Здатність поважати різноманітність і мультикультурність суспільства, усвідомлювати необхідність рівних можливостей для всіх учасників освітнього процесу.

ФК 7 Здатність забезпечувати функціонування безпечного та інклюзивного освітнього середовища.

Та демонструвати такі **результати навчання:**

РН11. Демонструє уміння забезпечувати конструктивну та безпечну взаємодію з учасниками освітнього процесу.

РН12. Знає та дотримується умов функціонування безпечного та інклюзивного освітнього середовища.

РН15. Знає та дотримується умов функціонування безпечного та інклюзивного освітнього середовища, у тому числі й на постконфліктних/деокупованих територіях; демонструє здатність діяти автономно і в команді, керувати власним психоемоційним станом, уміння забезпечувати рівноправну і конструктивну взаємодію з учасниками освітнього процесу, формувати позитивну мотивацію до саморозвитку та адекватну самооцінку власної діяльності.

Зміст курсу:

Змістовий модуль 1. Основи безбар'єрної освіти.

Тема 1. Введення в безбар'єрну освіту: історія, концепції та принципи.

Тема 2. Правові основи безбар'єрної освіти: міжнародні та національні нормативні документи.

Змістовий модуль 2. Методологія безбар'єрної освіти.

Тема 3. Підходи та стратегії безбар'єрного навчання.

Тема 4. Адаптація освітнього середовища: фізична, інформаційна та соціальна доступність.

Змістовий модуль 3. Практика безбар'єрної освіти.

Тема 5. Технології та інструменти для підтримки інклюзивного навчання.

Тема 6. Роль та підготовка вчителя в інклюзивному навчанні.

Змістовий модуль 4. Комунікація та взаємодія в безбар'єрній освіті.

Тема 7. Ефективна комунікація та взаємодія з учнями з особливими освітніми потребами.

Тема 8. Міжпрофесійна співпраця та командна робота в інклюзивному навчанні.

Змістовий модуль 5. Оцінка та моніторинг в безбар'єрній освіті.

Тема 9. Методи оцінювання учнів з особливими освітніми потребами.

Тема 10. Моніторинг та оцінка ефективності інклюзивних програм.

Змістовий модуль 6. Психологічні аспекти безбар'єрної освіти.

Тема 11. Форми підтримки інклюзивного освітнього простору.

Змістовий модуль 7. Технології в безбар'єрній освіті.

Тема 13. Корекційно-розвиткова робота як складова інклюзивного навчання: досвід ЄС.

Тема 14. Організація інклюзивного навчання у закладах освіти: досвід ЄС.

Змістовий модуль 8. Архітектурна безбар'єрність у освітніх установах.

Тема 15. Принципи універсального дизайну в архітектурі.

Тема 16. Доступність та безпека в освітніх установах.

Змістовий модуль 9. Архітектурна та технічна безбар'єрність.

Тема 17. Створення безбар'єрного освітнього простору.

Тема 18. Адаптація навчального середовища для потреб учнів з особливими потребами.

Змістовий модуль 10. Цифрова інклюзія та безбар'єрний доступ до освітніх ресурсів.

Тема 19. Європейський досвід зі створення безбар'єрного цифрового доступу.

Тема 20. Розробка доступних веб-ресурсів та цифрових інструментів для інклюзивної освіти.

Методи навчання:

Словесні: пояснення, розповідь, лекція, бесіда (вступна, бесіда-повідомлення, бесіда-повторення, репродуктивна), проблемний метод, створення ситуації новизни навчального матеріалу.

Наочні: ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження.

Практичні: частково-пошуковий метод, вправи, практичні роботи, пізнавальні ігри.

Політика курсу (особливості проведення навчальних занять): курс складається з лекцій, практичних занять, самостійної та індивідуальної роботи. Заняття проводяться у формі опитувань та практичних вправ, моделювання ситуації; нетерпимість до академічного плагіату.

Використання ІІІ під час виконання освітніх завдань здобувачами регулюються Політикою використання ІІІ в освітньому процесі БДПУ (прийнято Вченою радою університету 11.09.2025 (протокол №2/2.2) Наказ №39 від 18.09.2025).

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність: технічне (ноутбук, проектор); програмне (Moodle, репозитарій); наочність (презентації).

Система оцінювання та вимоги: оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти здійснюється відповідно до Положення про оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у БДПУ (<https://bdpu.org.ua/wp->

content/uploads/2025/05/pro-oczinyuvannya-navchalnyh-dosyagnen-zdobuvachiv-vyshhoyi-osvity-u-bdpu.pdf).

Список рекомендованих джерел

1. Бук, М. (2020). Соціальне обслуговування осіб з інвалідністю в реабілітаційних установах України. *Entrepreneurship, Economy and Law*. 82-89. DOI: <https://doi.org/10.32849/2663-5313/2020.9.15>.
2. Варгуляк, О.Г. (2021). Теоретико-правовий аналіз прав осіб з інвалідністю та місця в їх системі права на доступність об'єктів і послуг. *Наше право*. 119-124. DOI: <https://doi.org/10.32782/NP.2021.1.19>
3. «Довідник безбар'єрності» <https://bf.in.ua/>
3. Дегтяренко Т. М. Корекційно-реабілітаційна робота в спеціальних дошкільних закладах для дітей з особливими потребами : навчальний посібник для ВНЗ. Суми: Університетська книга, 2018. 302 с.
4. [Школа для кожного](#): посібник / Упорядник: Байда Л. Ю. – К., 2015. – 60 с. [Школа для кожного](#): посібник / Упорядник: Байда Л. Ю. – К., 2015. – 60 с.
5. Інклюзивна освіта в Україні: шляхи від теорії до практики : реком. бібліогр. покажч. / Харк. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди, наукова бібліотека ; уклад. Л. Г. Айдарова ; відп. ред. О. Г. Коробкіна — Харків : ХНПУ, 2017. – 57 с.
6. Колупаєва А.А., Таранченко О.М. «Інклюзивна освіта: від основ до практики»: [монографія] / А.А. Колупаєва, О.М. Таранченко – К. : ТОВ «АТОПОЛ», 2016. – 152 с.
7. Про схвалення Національної стратегії із створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року. (2021). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/366->
8. Роганов, М.М., Роганов, М.Л. (2021). Розробка моделі інтелектуального безпечного середовища засобами технології інтернет речей (Internet Of Things). *Духовність особистості: методологія, теорія і практика*. 100. 1. 166-174. DOI: <https://doi.org/10.33216/2220-6310-2021-100-1-166-174>
9. Сучасні засоби ІКТ підтримки інклюзивного навчання : навчальний посібник / [А. В. Гета, В. М. Заїка, В. В. Коваленко та ін.] ; за заг. ред. Ю. Г. Носенко. – Полтава : ПУЕТ, 2018. – 261 с.